

# افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد  
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

تتبع و نگارش :

داکتر امین الدین (سعیدی-سعید افغانی)  
و دکتور صلاح الدین (سعیدی-سعید افغانی)

بسم الله الرحمن الرحيم

## نکاح در اسلام

رهنمود مشورتی برای عقد نکاح

۴

قانون مدنی افغانستان و امور متعلق به ازدواج

مبحث ششم - ازدواج :

ماده ۶۰ : ازدواج عقدیست که معاشرت زن و مرد را به مقصد تشکیل فامیل مشروع گردانیده حقوق و واجبات طرفین را به وجود می آورد.

ماده ۶۲ : نامزدی با زنی جواز دارد که در قید نکاح و عدت غیر نباشد.

ماده ۶۳ : خواستگاری زن در عدت طلاق رجعی یا باین به عبارت صریح و کنایه و در عدت وفات به عبارت صریح جواز ندارد .

ماده ۶۴ : نامزدی عبارت از وعده به ازدواج است. هر يك از طرفین می تواند از آن منصرف شود.

ماده ۶۵ : هر گاه نامزد به نامزد خود هدیه داده باشد . هدیه دهنده می تواند در صورت انصراف جانب مقابل و موجودیت هدیه ، عین یا قیمت روز خرید آن را مطالبه نماید و اگر انصراف از طرف هدیه دهنده صورت بگیرد یا هدیه هلاک و یا استهلاک گردیده باشد ، رد آن را به هیچ صورت مطالبه کرده نمی تواند.

ماده ۶۶ : عقد ازدواج با ایجاب و قبول صریح که فوریت و استمرار را افاده کند ، بدون قید وقت در مجلس واحد صورت می گیرد.

ماده ۶۷ : ازدواج در صورت تعلیق آن به شرط غیر محقق یا مضاف ساختن آن به زمان آینده عقد شده نمی تواند .

ماده ۶۸ : هر گاه در عقد ازدواج شرطی گذاشته شود که مخالف قانون و اهداف ازدواج باشد عقد صحیح و شرط باطل پنداشته می شود.

ماده ۶۹ : در عقد ازدواج بدل-زن ، بدل زن دیگر قرار نگرفته و برای هر يك از زوجه ها مهر مثل لازم می گردد.

ماده ۷۰ : اهلیت ازدواج وقتی کامل می گردد. که نکور سن (۱۸) و اناث شانزده سالگی را تکمیل کرده باشد.

ماده ۷۱ :

(۱) هر گاه دختر سن مندرج ماده (۷۰) این قانون را تکمیل نکرده باشد ، عقد ازدواج وی تنها توسط پدر صحیح التصرف یا محکمه با صلاحیت صورت گرفته می تواند.

(۲) عقد نکاح صغیر کمتر از (۱۵) سال به هیچ وجه جواز ندارد.

ماده ۷۲ :

(۱) گرفتن وکیل برای عقد ازدواج جواز دارد.

(۲) وکیل نمی تواند مؤکله خود را به عقد نکاح خود در آورد، مگر اینکه در عقد وکالت به آن تصریح شده باشد .

ماده ۷۳ : وکیل نمی تواند در عقد ازدواج بدون تفویض صلاحیت یا اجازه مؤکل یا مؤکله خود ، شخص دیگری را به صفت وکیل انتخاب نماید.

ماده ۷۴ : وکیل نمی تواند عملی را که خارج از حدود وکالت او باشد ، انجام دهد . تصرف خارج از حدود وکالت به مثابه عمل فضولی بوده و موقوف با اجازه مؤکل یا مؤکله او می باشد.

ماده ۷۵ : وکیل به تسلیم زوجه به زوج و پرداخت مهر مکلف نمی باشد ، مگر اینکه از پرداخت مهر ضمانت کرده باشد. در این صورت وکیل نمی تواند که مهر تأدیه شده را از زوج مطالبه نماید . جز در حالتی که ضمانت وکیل به اجازه زوج صورت گرفته باشد.

ماده ۷۶ : در صورتیکه طرفین عقد اصالتاً شرعاً یا توکیلاً تحت ولایت شخصی واحد قرار داشته باشند ، شخص می تواند به تنهایی از جانب طرفین عقد ایجاب و قبول نماید ، مشروط بر اینکه شرایط قانونی عقد رعایت شده باشد .

ماده ۷۷ : برای صحت عقد نکاح و نفاذ آن شرایط آتی لازم است :

۱-انجام ایجاب و قبول صحیح توسط عاقدین یا اولیا ، یا وکلای شان .

۲- حضور دونفر شاهد با اهلیت .

۳- عدم موجودیت حرمت دائمی و یا موقت بین ناکح و منکوحه .

ماده ه : ۷۸ : قاضی ولی اشخاصی است که ولی نداشته باشند.

ماده ۷۹ : اشخاصیکه طبق ماده (۷۸) این قانون تحت ولایت قاضی قرار می گیرند ، قاضی نمی تواند آنها را به عقد ازدواج خود یا اصول و فروع خویش در آورد.

ماده ۸۰ : هرگاه عاقله رشیده بدون موافقه ولی ازدواج نماید . عقد نکاح نافذ و لازم می باشد.

ماده ۸۱: ازدواج شخص با اصول و فروع خود و فروع پدر و مادر و طبقه اول فروع اجداد به طور ابدی حرام است.

ماده ۸۲: ازدواج شخص با زوجه اصول و زوجه فروع خودش به طور دایم حرام است همچنان ازدواج شخص با اصول زوجه اش مطلقاً و با فروع زوجه در صورت دخول به طور دایم حرام می باشد.

ماده ۸۳: ازدواج زنی با اصل و فرع مزنیه همچنان ازدواج مزنیه با اصول و فروع زانی حرام می باشد. ازدواج اصول و فروع مزنیه با اصول و فروع زانی از این امر مستثنی است.

ماده ۸۴: حرمت رضاعی به استثنای حالات ذیل مانند حرمت نسبی است

۱- خواهر پسر رضاعی .

۲- مادر خواهر یا برادر رضاعی.

۳- مادر کلان پسر یا دختر رضاعی .

۴- خواهر برادر رضاعی.

ماده ۸۵: در حالات ذیل حرمت موقت موجود می گردد.

۱- جمع در نکاح بین دو زنیکه هر گاه یکی آنها مرد فرض شود ، حرمت ازدواج بین شان به وجود آید

۲- مطلقه ثلاثه تا زمانیکه با شخص دیگری ازدواج نماید .

۳- منکوحه و معتده غیر .

۴- زنیکه لعان شده باشد تا وقتیکه ، شوهر خود را تکذیب نماید.

۵- زنیکه اهل کتاب نباشد.

ماده ۸۶: ازدواج به بیش از يك زن بعد از تحقق حالات آتی صورت گرفته می تواند .

۱- در حالتی که خوف عدم عدالت بین زوجات موجود نباشد.

۲- در حالتیکه شخص کفایت مالی برای تأمین نفقه زوجات از قبیل غذا ، لباس ، مسکن و تدایو مناسب را دارا باشد.

۳- در حالتی که مصلحت مشروع ، مانند عقیم بودن زوجه اولی و یا مصاب بودن وی به امراض صعب العلاج ، موجود باشد.

ماده ۸۷: زنیکه شوهر وی بر خلاف حکم ماده (۸۶) این قانون ازدواج نموده باشد ، می تواند مطابق به احکام مندرج ماده (۱۸۳) این قانون ، براساس تفریق به سبب ضرر از محکمه مطالبه طلاق نماید.

ماده ۸۸: زن می تواند هنگام عقد ازدواج شرط گذارد که اگر ازدواج وی مخالف احکام مندرج مانند (۸۶) این قانون به زن دیگر ازدواج کند ، صلاحیت طلاق به او انتقال داده می شود. این شرط وقتی اعتبار دارد که در وثیقه نکاح درج شده باشد .

ماده ۸۹: شخصی که در ازدواج به بیش از يك زن مطابق حکم مندرج ماده (۸۶) این قانون متأهل بودن خود را کتمان نماید و رضایت و موافقه صریح زنی را که جدیداً به نکاح گرفته است در مورد به دست

نیاورده باشد. در این صورت زوجه جدید می تواند در صورت عدم رضایت به دوام معاشرت به زوج مطابق به احکام مندرج ماده (۱۸۳) بر اساس تفریق به سبب ضرر از محکمه مطالبه طلاق نماید.

### **مبحث هفتم آثار ازدواج:**

#### **فرع اول احکام عمومی:**

ماده ۹۰: در نکاح صحیح و نافذ تمام آثار آن از قبیل، نفقه زوجه، حقوق میراث، ثبوت نسب و حرمت مصاهره مرتب می گردد.

ماده ۹۱: در مورد لزوم کل مهر، خلوت صحیح، حکم دخول را در نکاح صحیح دارد، گرچه زوج عین باشد. همچنان در مورد اثبات نسب، نفقه، حرمت نکاح خواهر زوجه، حکم خلوت صحیح، عیناً حکم دخول در نکاح صحیح را دار می باشد.

ماده ۹۲: ازدواج زن مسلمان با مرد غیر مسلمان باطل است مرد مسلمان می تواند با زن اهل کتاب ازدواج نماید.

(۲) ازدواج اهل کتاب توسط ولی کتابی وی به حضور دونفر شاهد اهل کتاب صورت گرفته می تواند، در مورد مندرج این ماده اولاد تابع دین پدر شناخته می شود.

ماده ۹۳: نکاح زن اهل کتاب بالای زن مسلمان و عکس آن جواز دارد.

ماده ۹۴: هرگاه در نکاح غیر صحیح بین زوج و زوجه قبل از دخول و مقدمات آن تفریق صورت بگیرد، موجب حرمت مصاهره نمی گردد.

ماده ۹۵: هیچ يك از آثار ازدواج صحیح بر ازدواج باطل گرچه دخول در آن صورت گرفته باشد، مرتب نمی گردد.

ماده ۹۶: ازدواجی که با ایجاب و قبول صورت گرفته و بعضی شرایط آن تکمیل نگردیده باشد، فاسد و احکام ازدواج بر آن مرتب نمی گردد.

ماده ۹۷:

(۱) ازدواج فاسد قبل از دخول در حکم نکاح باطل است. هرگاه بعد از ازدواج فاسد دخول صورت بگیرد، مهر نسب، حرمت، مصاهره، عدت، تفریق و نفقه ثابت می گردد.

#### **فرع دوم - مهر**

ماده ۹۸: کل مهر باوطی، خلوت صحیح یا وفات یکی از زوجین گرچه قبل از دخول یا خلوت صحیح صورت گرفته باشد، لازم می گردد.

ماده ۹۹: زوجه مستحق مهر مسمی می باشد، اگر مهر حین عقد تعیین نشده و یا نفی آن به عمل آمده باشد، مهر مثل لازم می گردد.

ماده ۱۰۰: مال قابل تملك مهر تعیین شده می تواند.

ماده ۱۰۱ :

- (۱) کل یا قسمتی از مهر ، حین عقد طور معجل یا مؤجل تعیین شده می تواند.
- (۲) در صورت عدم تصریح ، به عرف رجوع می گردد . پرداخت مهر مؤجل در صورت تفریق یا وفات تابع مدت کوتاه تر می باشد ، مگر اینکه حین عقد مدت معینی تصریح شده باشد.

ماده ۱۰۲ :

(۱) زوج می تواند مقدار مهر را بعد از عقد تزئید نماید.

(۲) در حالت فوق زیادت در مهر تابع شرایط ذیل است .

۱- مقدار زیادت مهر معلوم باشد.

۲- زوجه یا ولی او این زیادت را قبول نماید.

۳- رابطه زوجیت باقی باشد.

ماده ۱۰۳ :

(۱) زوجه بالغه که سن ازدواج قانونی را تکمیل نموده باشد ، می تواند در حالت صحت و رضای خود مهری را که نقداً تعیین شده باشد ، کلاً و یا قسمی از ذمه زوج ساقط نماید.

(۲) پدر زوجه ای که سن مندرج ماده (۷۰) این قانون را تکمیل نکرده باشد ، به هیچ صورت نمی تواند مهر را از ذمه زوج ساقط نماید.

ماده ۱۰۴ : زنی که اختیار تعیین مهر را به زوج تفویض نموده و مهر او تسمیه نشده باشد ، می تواند بعد از عقد و قبل از دخول ، تعیین مهر مطالبه نماید .

زوج مکلف است مهر او را معین کند در صورت امتناع ، زوجه می تواند تعیین مهر مثل را از محکمه با صلاحیت مطالبه بدارد.

ماده ۱۰۵ : هرگاه تفریق قبل از دخول یا خلوت صحیحه واقع گردد ، در صورت تسمیه ، زوجه نصف مهر مسمی و در غیر آن نصف مهر مثل را مستحق می شود.

ماده ۱۰۶ : هرگاه تفریق قبل از دخول یا خلوت صحیحه از طرف زوجه صورت گیرد ، مهر وی کاملاً ساقط می گردد.

ماده ۱۰۷ : هرگاه تفریق بین زوجین قبل از دخول یا خلوت صحیحه واقع گردد. برای زوجه ، متعه ای که عبارت از البسه معمول و امثال وی می باشد ، واجب می گردد. در تعیین متعه ، توان مالی زوج در نظر گرفته شده و به هیچ صورت قیمت آن از نصف مهر مثل تجاوز نمی کند.

ماده ۱۰۸ :

(۱) هر گاه طلاق قبل از دخول واقع گردیده و مهر مسمی باشد و یا زوج وفات نماید ، متعه برای زوجه واجب نمی گردد .

(۲) در صورتیکه طلاق بعد از دخول واقع گردد، خواه مهر مسمی باشد یا نه ، ادای متعه برای زوجه جواز دارد.

ماده ۱۰۹: هر گاه شخصی در حین مرض موت خود ازدواج نموده و مهر زوجه اش را بیشتر از مهر مثل تعیین کرده باشد، این زیادت تابع احکام وصیت می‌گردد.

ماده ۱۱۰: مهر، ملکیت زوجه محسوب می‌گردد. زوجه می‌تواند در مهر خود هر نوع تصرف مالکانه بنماید.

ماده ۱۱۱: هر گاه زوجه کل مهر یا قسمتی از آن را قبل یا بعد از قبض به زوج هبه نموده و قبل از دخول، طلاق واقع گردد، زوج نمی‌تواند نصف مهر را مطالبه نماید.

ماده ۱۱۲: هر گاه مهر پول نقد یا شیئی مثلی نبوده و زوجه نصف یا کل آنرا به زوج هبه نماید، در صورت وقوع طلاق قبل از دخول، زوج نمی‌تواند هیچ چیزی را به عنوان مهر مطالبه نماید.

ماده ۱۱۳: پدر نمی‌تواند مهر دختر خود را کلاً یا قسمیاً هبه نماید.

ماده ۱۱۴: زوجه مجبور گردانیده نمیشود تا کل یا قسمتی از مهر خود را به زوج یا شخص دیگری واگذار شود. در صورتیکه زوجه قبل از قبض کل مهر وفات نماید، ورثه وی می‌تواند از زوج و در صورت وفات زوج از ورثه او پس از وضع حق الارث زوجه مهر باقیمانده را مطالبه نماید.

### فرع سوم: مسکن

ماده ۱۱۵: زوج مطابق به توان مالی خود برای زوجه اش مسکن مناسب تهیه می‌نماید.

ماده ۱۱۶: هر گاه شخصی بیش از يك زوجه داشته باشد، نمی‌تواند بدون رضایت آنها را در مسکن واحد مجبور به رهائش گرداند.

### فرع چهارم: نفقه

ماده ۱۱۷:

(۱) با عقد نکاح صحیح و نافذ بر زوج لازم می‌گردد، گرچه زوجه در مسکن اقاربش رهائش داشته باشد، اگر چه زوجه از رفتن به مسکن زوج بدون حق امتناع ورزد، نفقه وی بر زوج لازم نمی‌گردد.

(۲) زوجه وقتی حق دارد از رفتن به مسکن زوج امتناع ورزد، که مسکن مناسب مطابق به ماده (۱۱۵) و (۱۱۶) این قانون از طرف زوج تهیه نشده و یا مهر معجل وی تأدیه نگردیده باشد.

ماده ۱۱۸: نفقه زوجه مشتمل است بر طعام، لباس، مسکن و تداوی متناسب به توان مالی زوج.

ماده ۱۱۹: هر گاه زوج از ادای نفقه امتناع ورزد یا تقصیر وی در آن ثابت گردد، محکمه با صلاحیت زوج را به ادای نفقه مکلف می‌گرداند.

ماده ۱۲۰: نفقه زوجه به اثر حبس زوج گرچه توان ادای آن را نداشته باشد، از نمه وی ساقط نمی‌گردد.

ماده ۱۲۱: هر گاه زوج غایب باشد، نفقه زوجه از اموال زوج که شامل نفقه شده بتواند به دسترس وی قرار داشته باشد، تأمین میگردد. در غیر آن از اموالی که نزد دیگری طور ودیعت یا دین دارد، نفقه زوجه تعیین می‌گردد.

ماده ۱۲۲ : در حالات ذیل زوجه مستحق نفقه نمی گردد.

۱- زوجه بدون اجازه زوج یا به غیر مقاصد جایز از مسکن خارج گردد.

۲- زوجه به امور زوجیت اطاعت نداشته باشد.

۳- مانع انتقال زوجه به مسکن زوج موجود باشد.

ماده ۱۲۳ : نفقه زوجه مطابق بتوان مالی زوج تأمین می گردد . مشروط بر اینکه نفقه از حداقل کفاف زوجه کمتر نباشد.

ماده ۱۲۲ : زیادت و تنقیص نفقه تابع تحول و توان مالی زوج و تغییر قیمت اشیاء در محل می باشد .

ادعای زیادت و یا تنقیص نفقه متعینه قبل از سپری شدن شش ماه از تاریخ تعیین آن پذیرفته نمی شود.

ماده ۱۲۵ : هر گاه زوج از ادای نفقه واجبه امتناع ورزد ، از تاریخ امتناع به ادای نفقه زوجه مکلف می گردد.

ماده ۱۲۶ : مطلقه از تاریخ طلاق تا ختم عدت مستحق نفقه می گردد.

ماده ۱۲۷ : ادعای مطلقه در مورد نفقه ایام عدت اگر بیشتر از يك سال از تاریخ طلاق باشد ، قابل سمع نیست.

ماده ۱۲۸ : نفقه واجبه جز به اداء یا ابراء از آن ساقط نمی گردد.

ماده ۱۲۹ : ابراء از قبل از این که تعیین شده باشد باطل است ، خواه تعیین نفقه رضائی باشد یا قضائی .

اما ابراء از نفقه بعد از تعیین وقتی صحیح می گردد که ابراء - از نفقه ایام گذشته باشد . ابراء از نفقه روز ، هفته ، ماه ، و سال آینده وقتی صحیح می گردد ، که نفقه بالترتیب طور روز مره هفته وار ، ماه هوار و سالانه تعیین شده باشد.

ماده ۱۳۰ : دین نفقه زوجه بر ذمه زوج یا این که بر ذمه زوجه باشد به اساس مطالبه هر يك از زوجین مجراء شده می تواند.

ادامه دارد